

Tale til Kaspar Rostrup i anledning af tildelingen af Preben Neergaards Hæderslegat, 28.august 2021 på Grønnegårds Teatret

Tusinde tak til dig Steen og til hele Grønnegårds Teatrets personale, fordi vi igen i år må foretage overrækkelsen af PREBEN NEERGAARDS HÆDERSLEGAT fra denne scene. Sidste år var der ingen forestillinger på Grønnegaards Teatret, og ingen legatuddeling. Det er derfor 30. gang, at legatet i Prebens navn uddeles i Grønnegårds Teatrets regi.

Bag legatet, der administreres af Skuespillerforeningen af 1879, står – Søren Sætter-Lassen, Inge Sofie Skovbo, Christian Steffensen, Steen Stig Lommer og undertegnede. Prebens filosofi som teatermand var, at teater er noget, der skabes i fællesskab. Derfor er legatet i årernes løb blevet tildelt både skuespillere, instruktører, scenografer, dramatikere, oversættere og en enkelt forestillingsleder. I år går legatet til en af Prebens skuespiller/instruktør kollegaer – Kaspar Rostrup.

Kære Kaspar – jeg har kendt dig i alle de år, jeg har arbejdet med teater. I 1974 var jeg statist i "Erik XIV" på Det kongelige Teater. Jeg tror næppe, at du har ænset mig, for vi var i alt 70 statister. Prøveperioden var de sædvanlige 8 uger, så du havde fået tildelt flere af teatrets prøvesale. Du havde givet os statister arrangementet, men derefter var det overladt til din instruktørassistent, Mette Borg, en koreograf og en repetitør at arbejde med os. Imens koncentrerede du dig om skuespillerne; bl.a. Henning Jensen, Ole Ernst og Karen Margrethe Bjerre. Du stak jævnlige hovedet indenfor i Gamle Balletsal, hvor vi holdt til for at se, hvordan det gik. Jeg har et erindringsbillede af dig sammen med scenografen Lars Juhl. I stod oppe på en trappeafsats og så ned på alle disse menneskekroppe, der skiftevis skulle illudere som scenetjenere, det forarmede svenske folk, træer og anden staffage. Du lignede en kaptajn på broen. Men også en maler, der er trådt tilpas meget væk fra sit lærred til at kunne overskue helheden. Du havde et fantastisk overblik. Forestillingen blev et formidabelt teatermaleri. På en skrånstilling udspillede Strindbergs parforholds-drama sig mellem kong Erik & Karin Månsdottor, hans gemalinde til venstre hånd og kongen & hans rigsråd, Göran Persson. Omkring dette billede dannede alle vi statister, der sad på scenegulvet en ramme. Men også bunden i et feudalt hierarki. Jeg så af gode grunde aldrig forestillingen, men kan forestille mig, hvordan de mange så at sige bar de få.

Du introducerede totalteatret i Danmark, og har været dets instruktør par excellence. Selv i skuespil med få medvirkende som f.eks. "Storhertuginde Afsked", som du først lavede på Aalborg Teater, siden på Gladsaxe Teater, inddrog du en del af Salen som spilleplan.

Gladsaxe Teater blev din scene i mange år. Først i Christoffer Bros cheftid og efterfølgende med dig selv som chef.

Som billedskaber, har du vist, at du mestrer både helheden i det store format og detaljen i det helt tætte format. Derfor har det jo været ganske naturligt, at du også kom til at lave en masse tv. Først som det der engang hed TV Teatret og siden DRDrama. Jeg fik lov til igennem et par uger at følge optagelserne til "Bryggeren", og oplevede dig som en rolig og meget generøs instruktør. Siden kom filmen også til. Eller du kom til filmen. Jeg var statist i "Kassen Stemmer",

hvor du var "i lære" som filminstruktør hos Ebbe Langberg. Din film, "Dansen med Regitze" kastede tilmed en Oscarnominering af sig.

Du har været uhyre produktiv og er fortsat aktiv som instruktør. Nu også som forfatter til dine erindringsbøger; "Sølvfloden" og "Stormfloden". Undervejs er det også blevet til mange manuskripter til dine tv- og film produktioner.

Forsynet har udstyret dig med stort talent – også talentet for at bruge dine rige evner. Og kræfterne til at føre dine idéer ud i livet. Og mennesker omkring dig, der troede på dig og stolede på dig. På mange måder er du en Aladdin i dansk teater. Måske fordi du også er sådan et gennemkultiveret og dannet menneske. Som tilmed er meget modig. Når jeg i forbindelse med denne aften har gennemgået rollelisterne til flere af dine teaterforestillinger og tv- & filmproduktioner, slår det mig, at du har arbejdet med de største – men måske ikke letteste medlemmer af skuespillerstanden. Du har også talentet for at forløse talentet hos andre.

Preben satte dig meget højt. Og han var taknemmelig for, at du stolede på, at han kunne gennemføre at indstudere og spille med i "Storhertuginde Afsked" på Gladsaxe Teater kun få måneder efter, at han havde gennemgået en stor operation for cancer. Du er beviset på, at ordentlighed ikke er en hindring for talentet.

Du har modtaget en Oscar nominering, og en Reumert pris plus et væld af andre hædersbevisninger. Nu har du også en Preben Neergaard. Tillykke.

Charlotte Sass Mønsted, Frederiksberg 28. august 2021